

Lapin sairaanhoidopiirin potilas- ja omaisneuvoston kokous

Aika: Maanantai 18.11.2019 klo 13:00-15:06

Paikka: Lapin keskussairaalan auditorio, Ounasrinteentie 22, Rovaniemi

Osallistujat:

Lapin CP-yhdistys, Pertti Ollonen
Lapin kehitysvammaisten tukipiiri ry, Matti Väliahdet
Lapin kilpirauhasyhdistys ry, Tanja Sälevä
Lapin Muistiyhdistys ry, Leif Vilenius
Lapin munuais- ja maksayhdistys ry, Sirkka Takkunen ja Kaarina Juujärvi
Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys, Tanja Sälevä
Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lapin piiri ry, Antti Parkkinen
Pohjois-Suomen Syöpäyhdistys ry, Timo Koskinen
Rovalan Setlementti, Tuija Saarelainen-Stark
Rovaniemen seudun mielenterveysseura Neuvokas, Riikka Wikström
SämiSoster ry, Ristenrauna Magga
Suomen Diabetesliitto ry, Ensio Räihä
Suomen Punainen Risti Lapin piiri, Veli-Matti Ahtiainen
Suomen Reumaliitto Rovaniemen reumayhdistys, Pauli Niemelä

Jari Jokela, sairaanhoidopiirin johtaja, puheenjohtaja, LSHP
Kati Koivunen, potilasasiamies, sihteeri, LSHP
Heli Niskala, suunnittelija LSHP
Riitta Pakisjärvi, laatu- ja potilasturvallisuuskoordinaattori LSHP
Maarit Palomaa, hallintoylihoitaja LSHP
Jenny Siivola, palvelumuotoilija, LSHP
Tuula Toljamo, ylilääkäri LSHP
Katri Vuopala, ylilääkäri tulosaluejohtaja LSHP
Sanna-Leena Välikangas, suunnittelija LSHP
Heidi Ylisaukko-oja, tilakoordinaattori LSHP

Käsitellyt asiat:

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Sairaanhoitopiirin johtaja Jari Jokela avasi kokouksen ja todettiin osallistujat (ks.osallistujat).

2. Sairaansijojen vähentäminen medisiinisen hoidon vuodeosastoilla ja keuhkosairauksien osaston 3B lakkauttaminen

Tulosaluejohtaja, keuhkosairauksien ylilääkäri Tuula Toljamo taustoitti ensin esityksessään keuhkotautien erikoislääkäri nimikkeen ja erikoisalan historiallista taustaa. Ylilääkäri Toljamo kertoi myös keuhkosairauksien hoidon ja hoitolaitosten historiasta Lapin alueella alkaen Muurolasta sittemmin Ounasrinteen sairaala ja nykyisin Lapin keskussairaala. Lapin keskussairaalassa keuhkosairaudet aloittivat toimintansa kolmoskerroksesta. Potilasturvallisuus on vuosikymmenten kuluessa kehittynyt, koska nykyisin pääsy mm. teho-osastolle on välitön. Kansalaisten palveluntarve on muuttunut ja painopiste on nykyisin avohoidossa. Tällä hetkellä ollaan myllertämässä koko mediiniistä työtä niin, että osasto paikkoja tulee olemaan 80. Mitään ei olla lopettamassa vaan edistetään resurssien käyttöä niin että erikoisalaohito turvataan sitä tarvitseville.

Lapin keskussairaalassa on neljä erikoislääkärin virka ja keuhkosairauksien erikoisalakoulutus on pitkä. Keuhkosairauksien palvelurakenne on siis muuttunut vuosikymmenien myötä ja tätä kautta muutos vuodeosastopalveluissa on tarpeen. Yhteistyötä perusterveydenhuollon kanssa kehitetään niin, että kansalaiset tulevat seulotuiksi ja erikoislääkärit tekevät diagnostiikkaa. Perusterveydenhuoltoon on siirretty tutkimuksia, jotka aikaisemmin ovat olleet vain erikoissairaanhoidon työkaluja. Myös konsultaatiomahdollisuuksia erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä on kehitetty. Erikoissairaanhoidon tulevat potilaat vaativat erikoissairaanhoidon erityisosaamista ja diagnostiikkaa.

4. ITU 2022 – Lapin keskussairaalan laajennushanke, asiakasymmärryksen rooli sairaala-suunnittelussa

Palvelumuotoilija Jenny Siivola kertoi aloittaneensa tehtävässään yhdeksän kuukautta sitten. Koulutustaustaltaan hän on kasvatustieteiden maisteri mediakasvatuksessa ja opinto-ohjauksessa. Tämän lisäksi hänellä on palvelumuotoilun sivuaineopintokokonaisuus. Siivola kertoi mitä palvelumuotoilu on. Palvelumuotoilussa on tärkeää, että asiakkaat ovat mukana suunnittelussa, jotta palvelu näyttäytyy asiakkaille oikeanlaisena. Esimerkiksi LKS:ssa on tehty kysely päivystykseen. Kyselyn tuloksena yleisin palaute oli, että päivystyksessä on epämukavat tuolit, joka tulee ottaa huomioon kun toimintaa siellä suunnitellaan. Laajennushankkeessa on kolme eri asiakasryhmää potilaat, henkilökunta sekä omaiset, jotka kaikki otetaan huomioon. Siivolan esityksessä painopiste oli kuitenkin potilaissa ja omaisissa neuvoston luonne huomioiden.

Uuden sairaalan suunnittelun työpajat pyörivät ja kehittäjäasiakkaita haetaan mukaan mm. toimintojen suunnitteluun. Virtuaalisten mallinnusten avulla testataan tilojen toimivuutta etukäteen sekä mm. esteettömyyttä. Selvityksessä ovat mm. asiakaspolut kodista sairaalaan, joista potilaita kuullaan oikean käsityksen saavuttamiseksi. Simulaatioilla henkilökunta asetetaan potilaan asemaan. Jenny Siivolan yhteystiedot löytyvät liitteenä olevasta esityksestä.

5. Potilasturvallisuuden ja laadun kehittäminen Lapin sairaanhoidopiirissä

Suunnittelijat Heli Niskanen ja Sanna-Leena Välikangas aloittivat esityksen sairaalakenkien hankinta esimerkillä siitä kuinka prosessi etenee, jotta onnistutaan turvallisessa ja asiakastarpeita vastaavassa hankinnassa. Suunnittelijat kertoivat potilasturvallisuuden suunnittelemisesta Lapin sairaanhoidopiirissä. Jatkuva parantaminen tapahtuu mm. Hukkahaavi koulutuksella. Kustannustehokkuus tärkeä, koska toimitaan julkisella rahoituksella. Suunnittelijat esittelivät myös toimenpiteitä, joita on tehty potilasturvallisuuden edistämiseksi. Viimeisimpiä toimia ovat olleet mm. lääkehoito-opiaan uusiminen, tarkistuslistat, tunnistusrannekkeiden käytön tehostaminen.

Ensivuoden painopisteenä on potilasturvallisuuden- ja laadun internet sivujen uusiminen sekä asiakkaiden osallistumisen lisääminen. Lshp:ssa on olemassa malli, jonka avulla tehokasta ja suunnitelmallista kehittämistä tehdään. Käytäntöjä testataan etukäteen viemällä käytäntöön.

Suunnittelijat tiedustelivat myös kuinka neuvosto haluaa, että heitä osallistetaan? Järjestötalon edustaja kommentoi esityksen jälkeen, että hyvää palautetta on tullut käyttämiskoulutuksesta taksinkuljettajille. Hallintoylihoitaja Palomaa kertoi neuvoston jäsenille, että Lshp:lta on tulossa myös Potilaan parhaaksi hoitotyön ohjelma.

6. Yhteistyö Lapin sairaanhoitopiirin ja järjestöjen välillä

Tanja Sälevä, järjestökehittäjä, Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry. kertoi esityksessään Järjestöt muutokseen hankkeessa työskentelystä. Vastaava hanke on jokaisessa maakunnassa. Tarkoituksena on selvittää mm. kuinka yhteistyötä Lshp:n kanssa voitaisiin tiivistää. Lapinliitto hallinnoi järjestöneuvottelukuntaa, lisätietoa löytyy www.lappilaiset.fi sivuilta.

Tanja Sälevä kertoi, että Lapissa on paljon yhdistyksiä mutta järjestökenttä muuttuu jatkuvasti. Lapissa tyypillistä on, että järjestöt toimivat koko Lapin alueella. Järjestökyselyn tiedot löytyvät www.lappilaiset.fi sivuilta kokonaisuudessaan.

Järjestöjen yhteistyön kehittämistä Lapin sairaanhoitopiirin kanssa on pohdittu järjestöneuvottelukunnassa. Yhteistyötä on jo olemassa joidenkin järjestöjen kanssa mm. Enontekiöllä SamiSosterin kanssa. Yhteistyön nykytilan kartoitus tarpeen, koska kootusti tietoa eri erikoisalojen yhteistyöstä ei ole tiedossa. Neuvottelukunnan näkökulmasta yhteistyö koetaan tarpeelliseksi, jotta asiakasnäkökulma saataisiin vahvemmin esille. Kokemusasiantuntijoita Lshp:ssa käytetään jo mm. Mielen-terveys- ja päihdepalveluissa. Hyvinvointilähete julkisesta terveydenhuollosta järjestöihin on kokeilussa joissakin sairaanhoitopiireissä mutta ei vielä Lshp:ssa.

Lopuksi neuvosto pohti mm. seuraavia, mutta vielä avoimiksi jääneitä asioita:

- Järjestöt mukaan järjestämissuunnitelman tekemiseen?
- Työryhmän kokoaminen järjestöyhteistyökeskustelun jatkamiseksi?
- Lappilaiset.fi-verkkopalvelun hyödyntäminen mm. palveluohjauksessa?
- Sairaanhoitopiirin järjestöyhdyshenkilön nimeäminen?
- Lshp:n internet-sivuille järjestöjen yhteystietoja?

7. Yhdistyksen puheenvuoro / Lapin munuais- ja maksayhdistys ry

Marja-Leena Kestilä kertoi yhdistyksen puheenvuorossa Lapin maksa- ja munuaisyhdistyksestä, joka on perustettu 1982. Kestilä taustoitti yhdistyksen perustamisen historiallisia alkuaikoja ja toiminnan sekä mm. rahoituksen kehittymistä. Juhlavuonna yhdistys on järjestänyt mm. konsertin Lappia-talolla. Yhdistys tarjoaa Antinkaapon kahviossa vertaistukitoimintaa. Tietoa yhdistyksen toiminnasta löytyy mm. tietyissä LKS:n yksiköissä olevista kansioista.

8. Muut asiat

Järjestölle tullut asiakaspalautetta, että hoitopalautteet eivät tule paperisina aina kotiin, joka hankaloittaa niiden potilaiden tilannetta, jotka eivät vielä käytä OmaKantaa.

9. Seuraavan kokouksen ajankohta

Puheenjohtaja tiedustelun perusteella neuvoston kokoontuminen koettiin edelleen tarpeelliseksi. Seuraavan kokouksen ajankohta on keväällä 2020. Aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Potilas- ja omaisneuvoston kokousmuistiot löytyvät Lapin sairaanhoitopiirin Internet-sivuilta osoitteesta www.lshp.fi -> potilaille ja läheisille.